

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסמכת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

שלמים ששחטן מערב יום טוב

(ע' ב') אמר עולא אמר רבי אלעזר: שלמים ששחטן מערב יום טוב, אינו יוצא בהן לא משום שמחה, ולא משום חגיגה.

(ע"א א') (ומבאר) משום שמחה דכתיב: "וְזָבַחְתָּ... וְשִׁמְחֶתָּ", בעינן זביחה בשעת שמחה, וליכא. משום חגיגה, הוי דבר שבחובה, וכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין.

מתיב רבא: ההלל והשמחה שמונה. ואי אמרת בעינן זביחה בשעת שמחה, הא זמנין סגיאיין דלא משכחת לה אלא שבעה, כגון שחל יום טוב הראשון להיות בשבת!

אמר רב הונא בריה דרב יהודה: משמחו בשעירי הרגלים.

אמר רבא: שתי תשובות בדבר. חדא, דשעירי הרגלים חי נאכלין,² צלי אין נאכלין, ושמחה בחי ליכא! ועוד (נהי נמי דיש שמחה בבשר חי), כהנים אוכלין, וישראל במה שמחים!?

אלא אמר רב פפא: משמחו בכסות נקיה ויין ישן.

כי אתא רבין אמר רבי אלעזר: שלמים ששחטן מערב יו"ט (ואכלם ביו"ט) יוצא בהן משום שמחה, ואין יוצא בהן משום חגיגה.

יוצא בהן משום שמחה, לא בעינן זביחה בשעת שמחה. ולא (יוצא בהם) משום חגיגה, (חגיגה) הוי דבר שבחובה, וכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין (ולא מקרבן שכבר הוקדש לקרבן נדבה).

שיטות הראשונים

אי בעינן זביחה בשעת שמחה: רבינו חננאל הביא מימרת רבי אלעזר, דבעינן זביחה בעידן שמחה. ולא הביא מי שחולק.³ והרמב"ם פסק כרבין, וכתב, "מי שהיו לו שלמים נדר או נדבה, ושחטם מערב יום טוב - אף על פי שאכלם ביום טוב, אינו יוצא בהם ידי חובת חגיגה, שאינה באה אלא מן החלין. אבל יוצא בהן ידי חובת שמחה אף על פי ששחטן קדם הרגל; הואיל ואכל מהם ברגל - יצא ידי חובתו, שאינו צריך לשחט שלמי שמחה בשעת שמחה."

דבר שבחובה אינו בא מן החולין: כתב הרמב"ם (הל' מעשה הקרבנות טז, טו), "מי שנדר נדר - לא יביאנו ממעות מעשר שני, שהרי נתחייב בקרבן זה, וכל המחייב בקרבן לא יביא קרבנו אלא מן החלין."

¹ דברים, פר' כי תבוא, כז, ז: וְזָבַחְתָּ שְׁלָמִים וְאָכַלְתָּ שֶׁם וְשִׁמְחֶתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ.

² אם בא לאוכלו בשבת לא יאכלנו כי אם חי, דאין צלייתו ובישולו דוחה שבת, ובשר חי אין כאן שמחה.

³ רבינו חננאל לא כתב כן בשם עולא ולא בשם רבין, אלא בסתם: אמר רבי אלעזר: שלמים ששחטן וכו'.

נתיבי הלכה - הדף היומי
השתלשלות ההלכה מהדף
עד השולחן ערוך

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

אימורי חגיגת חמישה עשר

אמר רב כהנא: מנין לאימורי חגיגת חמישה עשר, שנפסלין בלינה (אם לא הוקטרו עד עלות השחר של יום ט"ז, ואע"פ שזמן אכילת בשרה כל יום המחרת), ויליף לה מקרא.

שיטות הראשונים

אימורי חגיגת חמישה עשר שנפסלו בלינה: פסק הרמב"ם כרב כהנא, וכתב: "המניח אמורין ולא הקטירן עד שֶׁלָנוּ וּנְפָסְלוּ בְלִינָה - הָרִי זֶה עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְלֹא יֵלֵין חֶלֶב חֲגִי עַד בֶּקֶר" (שמות כג, ח). וְאִף עַל פִּי שֶׁעֲבַר, אֵינֹ לֹקָה, לְפִי שֶׁאֵין בּוֹ מַעֲשֶׂה."⁴

⁴ מקורות - רמב"ם (הל' קרבן פסח א, ז).